

War glask gwezenn an teñzor

Gant ar gartenn-mañ e kavi pemp plantenn en tiez-gwer. E-harz pep hini anezho e kavi ur banellig, outi teir zresadenn ha tri niver. O lenn an destenn diwar-benn ar blantenn war ar gartenn e kavi pehini diwar an teir zresadenn a glot gant an destenn. Skriv an niver 'peus kavet ^{Madère} tro-kein ar follenn-mañ. Pa vo echu da droiad, 'po ken samman' an holl niverou kavet ganez. Gant an ^{Hawaii} hollad-se e kavi niverenn gwezenn an teñzor. Sell e pelec'h emañ war ar gartenn, ha skriv anv gwezenn an teñzor da welet ha gounezet 'peus.

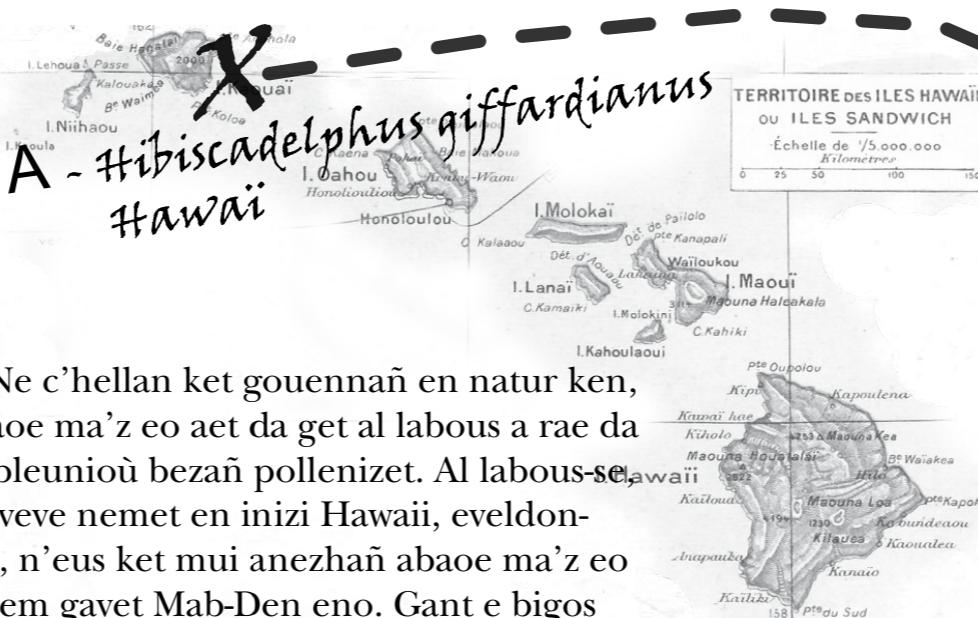
Bez war soñj emaout en ul lec'h ma vez klasket gwareziñ plantennoù n'eus ket kalz anezho ken er bed. Setu 'ta un nebeud alioù:
Na zastumez netra (na delioù, na bleunioù)
Chom en alezioù
Arabat dit mont war ar reier.
Trugarez dit.

www.cbnbrest.fr

Ur blantenn debrerez-kig on. Tapout a ran amprevaned gant touolloù-trap gludek. Miliadoù a dakennoù bihan peg a zo war va delioù. Er grennamzer e veze graet « ros solis » eus ar plantennoù-se, da lavaret eo glizh ar heol. Faziañ a ra an amprevaned o krediñ eo an takennoù-se chug-bleuñv, ha setu-int tapet brav ganin! Drosera 'zo e Frañs ives, an Drosera rotundifolia da skouer, anezho spesadoù gwarezet n'eus ket koñje da zastum. Sellet a c'hellez outo gant ar gwerennou-kreskiñ 'zo en o c'hi-chen. »

E - *Drosera binata*
Australia

AUSTRALIA

X - A - *Hibiscadelphus aiffardianus*
Hawaii

« Ne c'hellan ket gouennañ en natur ken, abaoe ma'z eo aet da get al labous a rae da va bleunioù bezañ pollenizet. Al labous-se, na veve nemet en inizi Hawaii, eveldonme, n'eus ket mui anezhañ abaoe ma'z eo en em gavet Mab-Den eno. Gant e bigos hir ha kamm e teue da evañ chug dous va bleunioù, ha peg e chome ar pollen ouzh e Benn. O vont a vleunienn da vleunienn e kase al labous-se pollen gantañ betek o dared, ha setu frouezhusaet va bleunioù. Dont a rae ar re-mañ da vezañ frouezh leun a had. Hiriv-an-deiz, panevet un tamm sikour gant Mab-Den, ne vijen ket gouest da ouennañ va-unan, na da gaout had. »

B - *Normania triphylla*
Enez Madeira

C - *Limonium dendroides*
Enezennou Kanari

D - *Crinum mauritianum*
Enez Maoris

Aet on diwar-wel en natur. Er geunioù e kresken, war vord ur stêr, en enez Vaoris. Pa oa bet savet ur stankell gant Mab-Den 'oa uhelaet live an dour, ha setu me beuzet. Evidon da veañ en va endro natur a-nevez e rankje an dud aozañ un dachenn ma vijen gwarezet ha ma c'helljen bevañ brav. E penn kentañ an hañv e kresk bleunioù gwenn brav ouzhin, petalenou hir outo.

Ur plantenn on, a-ouenn gant ar patatez hag an tomatez. N'eus ket mui ac'hanoñ en va bro-orin, Madeira. Daoust ma ne vez ket gellet debriñ ac'hanoñ, eo un dra vat mirout ac'hanoñ, rak kerkoulz all e vin talvoudus evit al labour-douar un dro bennak. Graet e c'hellje bezañ ganin, da grouñ ur ouenn nevez hag a zalc'hje gwelloc'h oush ar c'hleñvedou hag ar parazitoù. Da ginklañ a vijen brav ives, rak bleunioù bihan kaer a gresk ouzhin, gell-mouk anezho. »

Bez 'z eus ac'hanoñ ur wezenn na c'hell ket dont had outi diwar ur blantenn ken, da lavaret eo ne c'hellan ken dioueriñ ur wezenn all, a-seurt ganin, evit gouennañ. Koulskoude, o taoubenniñ va skourrou e teu a-benn al liorzhourienn d'ober meur a skouerenn ac'hanoñ. Daoubenniñ ur skourr a zo pakañ anezhañ en ur sac'had douar, evit ma kreskje gwrizioù outañ.

Pa vez deuet gwrizioù e vez troc'het ar skourr, dindan ar sac'had, ha setu deoc'h ur blantenn all. Ma klaskez mat e weli emaint o taoubenniñ ur skourr bennak din.

